

Rapport

Datum: 21 november 2007
Rapportnummer: 2007/269

Klacht

Verzoekers klagen erover dat hetgeen door hun gemachtigde naar voren werd gebracht tijdens de hoorzitting bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van 4 oktober 2006 niet door de tolk is vertaald.

Daarnaast klagen verzoekers erover dat de IND en de vreemdelingenpolitie Haarlem hebben nagelaten hen tijdig en uit eigen beweging te informeren over het bijna verlopen van de geldigheidsduur van hun in 2003 ingenomen paspoorten.

Beoordeling

I. Ten aanzien van het niet alles vertalen door de tolk op de hoorzitting.

Bevindingen

1. Op 4 oktober 2006 vond in de zaak van verzoekers een hoorzitting plaats bij de IND te Hoofddorp. Naast de commissieleden waren daarbij aanwezig; verzoekers, hun gemachtigde, een vertegenwoordiger van het Vluchtelingenplatform IJmuiden en een tolk Russisch. Wat de vertegenwoordiger van het Vluchtelingen Platform tijdens de zitting zei werd niet door de tolk vertaald. De voorzitter van de commissie gaf aan dat de tolk alleen vertaalde wat de voorzitter tegen verzoekers zei en andersom. Volgens de voorzitter was dit opgenomen in het hoorprotocol en zou het laten vertalen van alles wat tijdens de zitting naar voren werd gebracht leiden tot tijdnood. Gemachtigde van verzoekers diende hierover een klacht in bij de IND.

2. In reactie op verzoekers klacht liet de IND bij brief van 22 november 2006 weten de klacht ongegrond te achten. De IND gaf hierbij aan dat het horen tijdens een bezwaarzitting erop is gericht een korte mondelinge toelichting te geven op het bezwaar. Verzoekers gemachtigde werd geacht de pleitnota voorafgaand aan de zitting met verzoekers te hebben doorgenomen waardoor zelfstandige aanvullingen van betrokkenen, zonder overleg met gemachtigde, niet werden verwacht. Hierdoor was het niet noodzakelijk dat de tolk vertaalde hetgeen door gemachtigde tijdens de hoorzitting naar voren werd gebracht. Deze reactie was voor verzoekers gemachtigde aanleiding een klacht bij de Nationale ombudsman in te dienen.

3. In reactie op de klacht deelde de staatssecretaris van Justitie de Nationale ombudsman op 27 maart 2007 mee verzoekers klacht gegrond te achten. In het hoorprotocol is opgenomen dat de tolk dient te vertalen wat ter tafel komt. Op het niet volgen van dit protocol zal de voorzitter worden aangesproken. Tevens liet de staatssecretaris weten dat indien verzoekers dit wensen een nieuwe hoorzitting kan worden gepland.

Beoordeling

4. Het beginsel van hoor en wederhoor houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van een handeling of beslissing betrokkenen die daarbij belang hebben in staat stellen te worden gehoord. Dit brengt onder meer mee dat de betrokken burger in geval van een hoorzitting in beginsel alles moet kunnen verstaan wat door de daarbij aanwezigen naar voren wordt gebracht. Dit betekent dat bij inschakeling van een tolk, deze de gelegenheid krijgt alles te vertalen wat op de hoorzitting ter sprake komt.

5. De voorzitter heeft tijdens de hoorzitting aangegeven dat alleen de vragen van de voorzitter en de antwoorden daarop van de vreemdeling door de aanwezige tolk vertaald mochten worden. Hierdoor werd verzoeker onvoldoende in staat gesteld hetgeen tijdens de hoorzitting werd gezegd te volgen en daarop zo nodig te reageren. Dit is in strijd met het beginsel van hoor en wederhoor.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het niet uit eigen beweging tijdig informeren door de IND en vreemdelingendienst van het verstrijken van de geldigheidsduur van verzoekers ingenomen paspoort

Bevindingen

1. Verzoekers hebben in 2003 na indiening van een asielaanvraag hun paspoort ingeleverd bij de vreemdelingendienst in het aanmeldcentrum te Zevenaar. De paspoorten waren geldig tot 2 april 2006. Naar aanleiding van verzoekers aanvraag van een reguliere verblijfsvergunning verzocht de IND om kopieën van de paspoorten van verzoekers. De gemachtigde liet vervolgens weten dat deze in het bezit waren van de vreemdelingendienst. In reactie hierop liet de IND bij brief van 27 januari 2006 weten dat dit inderdaad het geval was. Hierbij werd aangegeven dat het paspoort van verzoeker geldig was tot 2 april 2006 en dat het raadzaam zou zijn dit tijdig te verlengen.

2. Vervolgens hebben verzoekers de vreemdelingendienst verzocht om teruggave van de paspoorten. Op 25 april 2006 lieten verzoekers de IND weten nog geen reactie van de vreemdelingendienst te hebben ontvangen. Inmiddels was de geldigheidsduur van de paspoorten verstreken.

3. Verzoekers dienden een klacht in bij de IND omdat noch IND noch de vreemdelingendienst hen uit eigen beweging had geïnformeerd over het verstrijken van de geldigheidsduur van de paspoorten. In reactie op de klacht liet de IND hen bij brief van 22 november 2006 weten dat het de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen was om zorg te dragen voor een geldig paspoort. Zij hadden zich tijdig bij de vreemdelingendienst moeten melden om een verzoek om teruggave van de paspoorten in te dienen. Daarnaast

had de IND verzoekers er bij brief van 27 januari 2006 op gewezen dat de paspoorten hun geldigheidsduur zouden verliezen op 2 april 2006. De IND achtte de klacht ongegrond.

4. In reactie op de klacht liet de staatssecretaris van Justitie de Nationale ombudsman weten dat het innemen en retourneren van documenten de verantwoordelijkheid is van de vreemdelingendienst. Te allen tijde blijft het echter, volgens de staatssecretaris, de verantwoordelijkheid van de vreemdeling zorg te dragen voor de verlenging van de geldigheidsduur van documenten. Het melden van de vreemdelingendienst of IND van het op korte termijn verlopen van een ingenomen document is geen verplichting maar slechts een service. De klacht werd ongegrond geacht.

5. De beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland achtte de klacht van verzoekers ongegrond. Hij gaf hierbij aan dat bij brief van 3 maart 2006 door verzoekers gemachtigde was verzocht om teruggave van de paspoorten. Hierop had de vreemdelingendienst telefonisch contact opgenomen met verzoekers gemachtigde over het doel van de teruggave. Tijdens dit gesprek was door de gemachtigde niet gesproken over de naderende vervaldatum van de paspoorten. Op 4 mei 2006 waren de paspoorten geretourneerd. De korpsbeheerder achtte het in de eerste plaats de eigen verantwoordelijkheid van de vreemdeling om de vervaldatum van zijn paspoort in de gaten te houden. Het is, volgens de korpsbeheerder, geen taak van de vreemdelingendienst om de betrokkene uit eigen beweging op de hoogte te stellen van de naderende afloop van de geldigheidsduur van een paspoort. In deze zaak had de gemachtigde bij het verzoek om teruggave de fatale datum van 2 april 2006 niet genoemd. Mogelijk was anders een snellere teruggave gerealiseerd. De klacht werd ongegrond geacht.

6. Naar aanleiding van de reacties op de klacht van de staatssecretaris en de korpsbeheerder liet de gemachtigde van verzoekers weten te onderschrijven dat bij de vreemdeling enige verantwoordelijkheid rust voor het tijdig verlengen van zijn document. Bij inname van een dergelijk document door de vreemdelingendienst rust haar inziens ook op die dienst een zekere verplichting. De vreemdeling kan dan niet zelf op zijn document de geldigheidsduur controleren; op het ontvangstbewijs dat de vreemdeling ontvangt bij het in bewaring nemen van het document wordt de geldigheidsduur ook niet vermeld.

Tevens liet de gemachtigde weten dat het na de brief van de IND van 27 januari 2006 waarin werd gewezen op het verstrijken van de geldigheidsduur enige tijd had geduurd alvorens duidelijk was geworden welke vreemdelingendienst de paspoorten in bezit had. Na contact met de vreemdelingenpolitie Zevenaar, de IND Hoofddorp en de vreemdelingenpolitie Arnhem bleek dat de paspoorten in het bezit waren van de vreemdelingenpolitie Kennemerland. Bij het verzoek om teruggave had de gemachtigde de datum van 2 april 2006 niet genoemd, en voorts had de gemachtigde gerappelleerd na het verstrijken van de geldigheidsduur van de paspoorten. De gemachtigde gaf als haar mening te kennen dat desondanks de vreemdelingenpolitie wel traag had gereageerd door pas op 4 mei 2006 de paspoorten terug te geven.

Beoordeling

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit betekent dat het bestuursorgaan, dat verantwoordelijk is voor de bewaring van ingenomen documenten en dat de daadwerkelijke houder is van dat document, de burger er actief en tijdig op wijst dat deze documenten hun geldigheidsduur gaan verliezen.

8. Verzoekers klagen erover dat noch de IND noch de vreemdelingenpolitie hen uit eigen beweging tijdig heeft laten weten dat hun, al jaren geleden, ingenomen paspoorten hun geldigheid dreigden te verliezen.

9. Verzoekers dienden in het kader van een reguliere aanvraag om een verblijfsvergunning een kopie te overleggen aan de IND van hun paspoorten. Nadat hun gemachtigde de IND had laten weten dat dit niet mogelijk was omdat de paspoorten in het bezit waren van de vreemdelingenpolitie liet de IND in een brief van 27 januari 2006 weten dat dit inderdaad het geval was. Daarbij wees de IND er op dat de geldigheid van de paspoorten voor 2 april 2006 verlengd moesten worden. Deze laatste mededeling, weliswaar naar aanleiding van een briefwisseling met de gemachtigde, deed de IND uit eigen beweging. Hierdoor kan niet worden gesteld dat de IND handelde in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

In deze zaak was het de vreemdelingenpolitie die de paspoorten van verzoekers feitelijk in bezit had. De vreemdelingenpolitie heeft geen enkele actie ondernomen om verzoekers op de hoogte te stellen van het feit dat hun paspoorten hun geldigheidsduur gingen verliezen. Nu deze paspoorten al jarenlang in het bezit waren van de vreemdelingenpolitie had deze verzoekers hierop tijdig moeten attenderen. Door dit na te laten handelde de vreemdelingenpolitie in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt, voor zover betrekking hebbend op de vreemdelingenpolitie, niet behoorlijk.

10. Ten overvloede wordt nog het volgende overwogen. Het is de vreemdelingenpolitie die in het kader van asielaanvragen documenten inneemt. De bewaring van paspoorten geschiedt door de vreemdelingendienst of de IND. In de zaak van verzoekers nam de vreemdelingendienst Zevenaar in 2003 de paspoorten in. Betrokkenen realiseren zich op dat moment niet de consequentie van een dergelijke inname zoals het soms jarenlang niet kunnen beschikken over hun documenten. Bij de inname van de paspoorten wordt een ontvangstbewijs afgeven. Hierop staat niet vermeld wanneer de geldigheidsduur verloopt. Tevens is het voor de betrokken vreemdeling vaak onduidelijk waar het paspoort zich daadwerkelijk bevindt. Zo ook in het geval van verzoekers. Bij het opvragen van de

paspoorten bleek pas na enige naspeuring dat de paspoorten in het bezit waren van de vreemdelingenpolitie Kennemerland.

11. In deze zaak wisten verzoekers door de brief van de IND van 27 januari 2006 dat de geldigheidsduur van hun paspoorten zou verlopen op 2 april 2006. Hadden zij geen reguliere verblijfsvergunning aangevraagd dan zouden zij daarvan niet op de hoogte zijn gesteld. Gezien het grote belang van de vreemdeling bij een tijdige verlenging van een paspoort, geeft de Nationale ombudsman in overweging om, bij inname van documenten, er binnen de vreemdelingenketen voor te zorgen dat het bestuursorgaan dat het document in zijn bezit heeft betrokkene uit eigen beweging en tijdig informeert over de komende afloop van de geldigheidsduur van dat document.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst is gegrond ten aanzien van het niet alles vertalen door de tolk tijdens de hoorzitting, wegens schending van het beginsel van hoor en wederhoor.

De klacht over de Immigratie- en Naturalisatiedienst is niet gegrond ten aanzien van het niet informeren van verzoekers over het verstrijken van de geldigheidsduur van hun paspoorten.

De klacht over de gedraging van de vreemdelingenpolitie van het regionale politiekorps Kennemerland is gegrond ten aanzien van het niet informeren over het verstrijken van de geldigheidsduur van verzoekers paspoorten, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

AANBEVELING

De staatssecretaris van Justitie wordt in overweging gegeven er voor zorg te dragen dat het bestuursorgaan dat in het bezit is van een ingenomen document, de betrokkene uit eigen beweging en tijdig informeert over het naderend verstrijken van de geldigheidsduur van dat ingenomen document.

Onderzoek

Op 27 december 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer en mevrouw G, ingediend door mr. C. Lucassen, advocaat te Arnhem, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst en een gedraging van de vreemdelingenpolitie Haarlem.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de staatssecretaris van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de staatssecretaris van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De staatssecretaris van Justitie en de korpsbeheerder deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Brief van 27 januari 2006 van de IND aan de gemachtigde van verzoekers.
2. Klachtbrief van 17 oktober 2006 aan de IND.
3. Reactie op de klacht van 22 november 2006 van de IND.
4. Verzoekschrift van 22 december 2006.
5. Standpunt van de staatssecretaris van Justitie van 27 maart 2007.
6. Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland van 23 april 2006.
7. Reactie van verzoekers op de standpunten van de staatssecretaris en de korpsbeheerder van 10 juli 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Zie onder Beoordeling.